

БОГИНЯ КІНО

Катрін Деньов у фільмі «Вандомська площа»

Описати Катрін Деньов як елегантну жінку — це майже те саме, що сказати про сонце — джерело денного світла. Як жодна інша актриса, жодна інша французька, 55-річний символ європейського кіно — це втілення холодного, культового, вишуканого шарму. На деяких фото вона настільки бездоганна, настільки сяюча, що, здається, затьмарює блиск золота. Маючи у доробку майже дев'яносто фільмів, зніматися в яких Катрін почала 42 роки тому, вона продовжує викликати образ жінки, в яку закохуються. Вона йде по світу, несучи свою красу ніби естетичний принцип, і світ озирається на неї здивований: в чому секрет Катрін Деньов?

47

Її шарм оманливий у незбагненності, що походить від досконалої зовнішності. Еротична фантазія: недоторканна крижана королева, до якої кожен прагне доторкнутися. «Вона гарна, як смерть, — казав режисер Луїс Бунюель, описуючи актрису, — спокуслива, як гріх, холодна, як цнотливість». І це той Бунюель, який зняв її у легендарному фільмі «Денна красуня»: актриса зіграла порядну жіночку, яка перетворилася на повію — прекрасна вдень і аморальна вночі. Її найменшою мірою можна було б порівняти з айсбергом: айсберги мають дев'ять десятих площі під водою, а вона любить виймати речі з обгортки. Однак вона дуже мало виявляє своє приватне життя, відзначаючи, що її образ зовсім не обов'язково має збігатися з нею як реальною особистістю. «Я маю більш «сонячний» темперамент і значно молодша, більш відкрита і менш принципова, ніж мене уявляють, — говорить вона. — Те, що я люблю, зовсім нетипове для крижаної королеви: я палю, п'ю, танцюю з другом моєї доньки, 27-річної Чіари. На мою думку, молодші чоловіки мають перевагу над старшими, тому що вони не такі вічно втомлені, переобтяжені своєю роботою і собою, і для них падіння ціни акцій не є катастрофою, страшнішою за ядерну війну». «Я хотів би бути таким чоловіком, як вона, — одного разу зізнався її добрий друг Жерар Де-

■ Катрін Деньов.(1,2)

■ Катрін Деньов,
Женев'єв Паж
у фільмі Луїса Бунюеля
«Денна красуня». 1967.

■ Катрін Деньов
у фільмі
Ніколь Гарсія
«Вандомська площа». 1998.

пардье. — Вона така пряма і чесна». Він знає ефемерного кіноідола в реальному житті, там, де, як написав один здивований журналіст, вона така ж жорстка, як консержка. «Земна», — називають її деякі у щирому здивуванні, очікуючи зустріти глибу льоду.

Деньов з'являється на екрані регулярно — в одному чи двох фільмах на рік. Її акторським талантом критики захоплюються знову і знову. У 1993 вона була номінована Оскаром за участь у фільмі «Індокитай». За роль у трілері Ніколь Гарсія «Вандомська площа» її нагородили «Золотим Левом» на Венеціанському кінофестивалі у 1998 році, а перед цим дали французького «Сезара».

У фільмі вона грає Маріанну — вдову паризького ювеліра Вінсента Малівера — містичну, холодну, аристократичну, але на межі алкоголізму. Її чоловік, власник магазину на Вандомській площі, збанкрутів і наклав на себе руки, залишаючи всі проблеми з боргами своїй жінці. Єдина надія — приховані від кредиторів діаманти. Маріанна вирішує боротися: відмовляється передати каміння в оплату боргів і тікає з Парижа. В Антверпені вона несподівано заводить роман із Жан-П'єром, чоловіком секретарки Вінсента Наталі. За іронією долі Наталі в процесі розлучення з ним заради ювелірного торговця Баттістеллі. Останній — давній коханець Маріанни — теж прагне нагріти на цьому руки. Колись він використав її у продажі крадених коштовностей і покинув, що й спричинило алкоголізм Маріанни. Тепер час її реваншу — вона хоче збути Баттістеллі дорогоцінне каміння і таким чином нацькувати на нього ошуканих клієнтів. Колишні коханці зустрічаються і проводять ніч в одному готелі, але в різних ліжках, збагнувши, що не створені одне для одного. Маріанна залишає його... вирішувати справи з кредиторами. У фіналі її наздоганяє Жан-П'єр, але героїня говорить йому: «Невже ти завжди прагнеш такої жінки, яка тікає від тебе?»

У Ніколь Гарсія, більш відомої як актриси, це четверта режисерська робота. І гра Катрін Деньов тут нагадує гру самої Гарсія (зокрема у фільмі «Мій американський дядечко» Рене), демонструючи вишуканий образ зрілої жінки. Андре Тешіне зауважив, що її характер у фільмі більш земний, ніж у багатьох попередніх перевтіленнях. Стан героїні бачимо в очах, міміці, жестах — це не вербальна роль. Маріанна (ім'я тут символічне, адже це знак самої Франції), на початку майже повністю розбита долею, поступово долає шлях до самоствердження. Наприкінці вона відновлює платоспроможність, здатна вести торгові справи з коханцями, неважливо, з тими, що кидають, як Баттістеллі, чи переслідують, як Жан-П'єр, і навіть може пити помірно (що майже нереально для недавньої алкоголички). Всі інші виконавці, зокрема партнери Жан-П'єр Бакрі та Жак Дютрон, змушені лише відтінювати Катрін Деньов.

У фільмі дивна структура: якщо інтригою, стереотипами жанру він нагадує «чорнуху», то декораціями її антипод — вишукані килими, люксові кімнати, дорогі машини, елітні квартали Парижа. Ви раптом почуваетесь маленьким у велетенському фільмі-Парижі з відчуттям, що реальна дія відбувається десь в іншому місці. Цікаво, що Вандомська площа, яка дала назву фільмові, асоціюється з паризьким шиком, як і сама Катрін Деньов. Елегантна колонада цієї площі — просторовий двійник візуальної, ніби зробленої з льоду, Деньов. Але ми не знайдемо аналогії з її характером, цією крихкістю, яка походить з применшеної внутрішньої сили. Роль Маріанни у «Вандомській площі» у виконанні Катрін Деньов вважається одним із найвитонченіших портретів жінки у французькому кіно останніх років.

У житті Катрін Деньов — неоправлений коштовний камінь. Вона повноправна частина світу діамантів та перлин, і право це дане не ювеліром, а походить від самої коштовності.